

Opšti uslovi za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode)

Uvodne odredbe

Član 1.

- (1) Ovi Opšti uslovi za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja - nezgode, (u daljem tekstu: Uslovi) sastavni su dio ugovora o osiguranju lica od posljedica nesrećnog slučaja, kojeg ugovarač osiguranja zaključi sa Akcionarskim društvom za osiguranje (u daljem tekstu: osiguravač).
- (2) Ovi Uslovi ne primjenjuju se na ugovore o osiguranju lica od posljedica nesrećnog slučaja za koje su predviđeni posebni uslovi, ukoliko u tim uslovima nije predviđeno da važe i ovi Opšti uslovi.
- (3) Pojedini izrazi u ovim Uslovima imaju sljedeća značenja:
 - 1) **„Osiguravač”** - Akcionarsko društvo koje se ugovorom o osiguranju obavezuje da će, ako se ostvari osigurani slučaj, isplatiti korisniku osiguranja ugovorenu osiguranu sumu, odnosno naknadu;
 - 2) **„Ponuđač”** - lice koje želi da zaključi ugovor o osiguranju i u tu svrhu podnosi pismenu ili usmenu ponudu osiguravaču;
 - 3) **„Ugovarač osiguranja”** - lice koje sa osiguravačem zaključuje ugovor o osiguranju;
 - 4) **„Osiguranik”** - lice od čije smrti, gubitka opšte radne sposobnosti, onesposobljenja za rad ili narušenja zdravlja, zavisi isplata osigurane sume, odnosno naknade;
 - 5) **„Korisnik”** - lice u čiju se korist zaključuje ugovor o osiguranju;
 - 6) **„Polisa”** - isprava o zaključenom ugovoru o osiguranju;
 - 7) **„List pokrića”** - privremeni dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju, koji sadrži bitne elemente ugovora;
 - 8) **„Premija”** - iznos koji je ugovarač osiguranja dužan da plati po zaključenom ugovoru o osiguranju;
 - 9) **„Osigurana suma”** - najveći iznos do kojeg je osiguravač u obavezi kada nastupi osigurani slučaj;
 - 10) **„Osigurani slučaj”** - događaj na koji se zaključuje ugovor o osiguranju, a koji mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovarača.
- (2) Ovim Uslovima regulišu se odnosi između ugovarača osiguranja i osiguravača po ugovorenim oblicima osiguranja za slučaj:
 - 1) smrti usljed nesrećnog slučaja;
 - 2) trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta);
 - 3) prolazne nesposobnosti za rad (dnevna naknada);
 - 4) narušavanja zdravlja koje zahtijeva ljekarsku pomoć (troškovi liječenja i bolnički dani);
 - 5) ostali ugovoreni slučajevi regulisani su dopunskim uslovima.
- (3) Sva obavještenja i prijave, koje su ugovorne strane dužne da učine u smislu odredaba Uslova, obavezno se moraju pismeno potvrditi ako su učinjene usmeno, telefonom ili na koji drugi način.
- (4) Kao dan prijema obavještenja, odnosno prijave, smatra se dan kad je primljeno obavještenje, odnosno prijava. Ako se obavještenje, odnosno prijava, šalje poštom preporučeno, kao dan prijema smatra se dan predaje pošti. Sporazumi koji se odnose na sadržinu ugovora o osiguranju punovažni su samo ako su zaključeni u pismenom obliku.

Zaključenje ugovora o osiguranju

Član 3.

- (1) Ugovor o osiguranju zaključuje se na osnovu usmene ili pismene ponude.
- (2) Osiguravač može prethodno zatražiti pismenu ponudu od ponuđača na posebnom obrascu.
- (3) Ako osiguravač ne prihvati pismenu ponudu, dužan je u roku od osam dana od dana njenog prijema pismeno obavijestiti ponuđača o tome.
- (4) Ako osiguravač nije odbio ponudu koja ne odstupa od uslova po kojima se vrši osiguranje, niti je tražio naknadna objašnjenja u roku iz prethodnog stava, smatra se da je osiguranje zaključeno onog dana kada je ponuda prispjela osiguravaču.
- (5) Ako osiguravač prihvati ponudu samo pod posebnim uslovima, osiguranje je zaključeno danom kada je ponuđač pristao na izmijenjene uslove.
- (6) Smatra se da je ponuđač odustao od zaključenja ugovora ako na izmijenjene uslove ne pristane u roku od osam dana od dana prijema preporučenog obavještenja osiguravača.
- (7) Ugovor o osiguranju zaključen je kada ugovarač i osiguravač potpišu polisu osiguranja ili list pokrića.

Opšte odredbe

Član 2.

- (1) Ugovorom o osiguranju lica od posljedica nesrećnog slučaja, ugovarač se obavezuje da uplaćuje osiguravaču određena novčana sredstva (premiju), a osiguravač se obavezuje da, ako se desi osigurani slučaj, isplati osiguraniku ili korisniku osiguranu sumu, odnosno njen dio.

Sposobnost za osiguranje

Član 4.

- (1) Po pravilu se mogu osigurati lica od navršениh četrnaest do navršene sedamdesetpete godine života. Lica mlađa od četrnaest i starija od sedamdesetpet godina mogu biti osigurana samo ako je to posebnim ili dopunskim uslovima predviđeno.
- (2) Lica čija je opšta radna sposobnost umanjena usljed neke teže bolesti, težih tjelesnih mana ili nedostataka, osiguravaju se uz naplatu povišene premije u smislu člana 9 stava (2) ovih Uslova.
- (3) Lica potpuno lišena poslovne sposobnosti u svakom slučaju su isključena iz osiguranja, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Pojam nesrećnog slučaja

Član 5.

- (1) Nesrećnim slučajem, u smislu ovih Uslova, smatra se svaki iznenadni i od volje osiguranika nezavisni događaj koji, djelujući uglavnom spolja i naglo na tijelo osiguranika, ima za posljedicu njegovu smrt, potpuni ili djelimični invaliditet, prolaznu nesposobnost za rad ili narušavanje zdravlja koje zahtijeva ljekarsku pomoć.
- (2) U smislu prethodnog stava smatraju se nesrećnim slučajem naročito sljedeći događaji: gušenje, sudar, udar kakvim predmetom ili o kakav predmet, udar električne struje ili groma, pad, okliznuće, survavanje, ranjavanje oružjem, raznim drugim predmetima ili eksplozivnim materijama, ubod kakvim predmetom, udar ili ujed životinje i ubod insekta, izuzev ako je takvim ubodom prouzrokovana kakva infektivna bolest.
- (3) Kao nesrećni slučaj smatra se i sljedeće:
 - 1) trovanje hemijskim agensima;
 - 2) infekcija povrede prouzrokovane nesrećnim slučajem;
 - 3) trovanje usljed udisanja gasova ili otrovnih para;
 - 4) opekotine vatrom ili elektricitetom, vrućim predmetom, tečnostima ili parom, kiselinama, bazama i sl.;
 - 5) davljenje i utopljenje;
 - 6) gušenje ili ugušenje usljed zatrpavanja zemljom, pijeskom i sl., kao i usljed udisanja para i gasova;
 - 7) prsnuće mišića, iščašenje, prsnuće zglobnih veza, prelom zdravih kostiju koji nastanu usljed naglih tjelesnih pokreta ili iznenadnih naprezanja izazvanih nepredviđenim spoljašnjim događajem, a ukoliko je to neposredno nakon povrede utvrđeno u bolnici ili drugoj zdravstvenoj ustanovi;
 - 8) djelovanje svjetlosti, sunčevih zraka, temperature ili lošeg vremena, ako je osiguranik bio izložen neposredno usljed jednog, prije toga nastalog nesrećnog slučaja, ili se našao u takvim nepredviđenim okolnostima koje nije mogao spriječiti, ili im je bio izložen usljed spašavanja ljudskog života;
 - 9) djelovanje rentgenskih i radijumskih zrakova ako nastupe naglo iznenada.

- (4) Ne smatraju se nesrećnim slučajem u smislu ovih Uslova:
 - 1) sve zarazne i ostale bolesti, kao i posljedice psihičkih uticaja;
 - 2) trbušne kile, kile na pupku, vodene i ostale kile, osim onih koje nastanu usljed direktnog oštećenja trbušnog zida pod neposrednim djelovanjem spoljašnje mehaničke sile na trbušni zid, ukoliko je nakon povrede utvrđena traumatska hernija kod koje je, pored hernije, bolnički utvrđena povreda mekih djelova trbušnog zida u tom području;
 - 3) infekcije i oboljenja koja nastanu usljed raznih oblika alergija, rezanja ili kidanja žuljeva i drugih izraslina tvrde kože;
 - 4) anafilaktički šok, osim ako nastupi pri liječenju zbog nastalog nesrećnog slučaja;
 - 5) hernija disci intervertebralis, sve vrste lumbalgija, diskopatija, spondiloza, spondilolisteza, spondiloliza, sakralgija, miofascitisa, kokcigodinija, išijalgija, fibrozitisa, fascitisa i sve patoanatomske promjene slabinsko-krstačne regije označene analognim terminima;
 - 6) odljepljenje mrežnjače (ablatio retinae), ukoliko nije nastala kao direktna povreda prethodno zdravog oka, bolnički dijagnostifikovana;
 - 7) posljedice koje nastanu kod osiguranika usljed delirijum tremensa i djelovanja droga;
 - 8) posljedice medicinskih, naročito operativnih zahvata koji se preduzimaju radi liječenja ili preventive radi sprječavanja bolesti, osim ako je do tih posljedica došlo usljed dokazane greške medicinskog osoblja (vitium artis);
 - 9) patološke promjene kostiju i patološke epifiziolize;
 - 10) sistemne neuro muskularne bolesti i endokrine bolesti.

Trajanje ugovora o osiguranju

Član 6.

- (1) Ugovor o osiguranju se zaključuje:
 - 1) sa određenim rokom trajanja za vrijeme od jedne godine ili kraće - kratkoročno osiguranje;
 - 2) na neodređeno vrijeme trajanja, koji se nastavlja iz godine u godinu, ako ga koja od ugovornih strana pismeno ne otkáže najkasnije tri mjeseca prije isteka tekuće godine osiguranja - dugoročno osiguranje; Kod ovih osiguranja se na polisi označava samo dan početka osiguranja.
 - 3) sa određenim rokom trajanja za vrijeme preko jedne ili više godina - višegodišnje osiguranje.
- (2) Ugovor o osiguranju počinje u 00.00 časa onog dana koji je označen u polisi kao početak ugovora o osiguranju, ako dopunskim uslovima nije drugačije predviđeno ili u polisi ugovoreno, a prestaje u 24.00 časa onog dana koji je u polisi ugovoren kao dan prestanka ugovora o osiguranju.
- (3) Ugovor o osiguranju prestaje za svakog pojedinog osiguranika u 24.00 časa bez obzira da li je, i koliko, ugovoreno trajanje onoga dana kada:
 - 1) nastupi smrt osiguranika;
 - 2) osiguranik postane poslovno nesposoban u smislu člana 4 stava (3) ovih Uslova;

- 3) istekne godina osiguranja u kojoj osiguranik navršši 75 godina života;
- 4) protekne rok iz člana 11 stava (3) ovih Uslova, a premija do tog roka nije plaćena i bude raskinut ugovor o osiguranju u smislu člana 18 ovih Uslova.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 7.

- (1) Obaveza osiguravača da isplati ugovorenu osiguranu sumu počinje u 00.00 časova onog dana koji je u polisi označen kao početak ugovora o osiguranju, ali ne ranije od 24.00 časa onog dana kada je plaćena prva premija, osim ako je u polisi ili dopunskim uslovima drugačije ugovoreno.
- (2) Obaveza osiguravača prestaje u 24.00 časa onog dana kada istekne rok trajanja ugovora o osiguranju, označen u polisi.

Obim obaveze osiguravača

Član 8.

- (1) Kad nastane nesrećni slučaj u smislu ovih Uslova osiguravač isplaćuje iznose ugovorene u ugovoru o osiguranju i to:
 - 1) osiguranu sumu za slučaj smrti, ako je usljed nesrećnog slučaja nastupila smrt osiguranika, odnosno osiguranu sumu za slučaj invaliditeta, ako je usljed nesrećnog slučaja nastupio 100% invaliditet osiguranika;
 - 2) procenat od osigurane sume za slučaj invaliditeta, koji odgovara procentu djelimičnog invaliditeta, ako je usljed nesrećnog slučaja nastupio djelimični invaliditet osiguranika;
 - 3) dnevnu naknadu prema članu 15 stav (9) ovih Uslova, ako je osiguranik usljed nesrećnog slučaja bio privremeno nesposoban za rad, odnosno za vršenje svog redovnog zanimanja;
 - 4) naknadu troškova liječenja prema članu 15 stav (10) i (11) ovih Uslova, ako je osiguraniku usljed nesrećnog slučaja bila potrebna ljebarska pomoć i ako je usljed toga imao troškove liječenja;
 - 5) ostale ugovorne obaveze prema dopunskim uslovima.
- (2) Obaveze osiguravača u smislu prethodnog stava postoje samo ako je nesrećni slučaj nastao u ugovorenom periodu osiguranja. Obaveze osiguravača utvrđuju se prema polisi koja je važila na dan dešavanja nesrećnog slučaja. Ugovorene osigurane sume predstavljaju gornju granicu obaveze osiguravača, koje ne podliježu revalorizaciji.
- (3) Obaveza osiguravača iz prethodnog stava postoji kada je nesrećni slučaj nastao pri vršenju djelatnosti koje su u polisi izričito navedene (npr. pri vršenju i izvan vršenja redovnog zanimanja ili samo u jednom određenom svojstvu kao: sportista, lovac, vozač ili putnik u motornom vozilu, izletnik, vatrogasac, demonter mina, granata i drugih eksplozivnih predmeta, kaskader itd.).

Ograničenje obaveza osiguravača

Član 9.

- (1) Ako nije posebno ugovoreno i ako nije plaćena odgovarajuća uvećana premija, ugovorene osigurane sume smanjuju se srazmjerno premiji koju je trebalo platiti prema stvarno plaćenju kada nesrećni slučaj nastane:
 - 1) pri upravljanju i vožnji avionom i vazdušnim aparatima svih vrsta, kao i pri sportskim skokovima padobranom, osim u svojstvu putnika u javnom saobraćaju;
 - 2) pri treningu i učešću osiguranika u javnim sportskim takmičenjima u svojstvu registrovanog člana sportske organizacije i to: fudbala, hokeja na ledu, džiu-džica, džuda, karatea, boksa, skijanja, ragbija, rvanja, skijaških skokova, alpinista i podvodnog ribolova, kao i pri automobilskim, motociklističkim brzinskim trkama, motokrosu i pri treningu za njih;
 - 3) usljed ratnih događaja i oružanih sukoba u kojima se nađe osiguranik izvan granica Republike Crne Gore pod uslovom da osiguranik nije uzimao aktivnog učešća u tim događajima;
 - 4) kod lica koja predstavljaju anormalni rizik usljed toga što su preležala neku težu bolest ili su u času zaključenja ugovora bila teže bolesna ili su opterećena urođenim ili stečenim tjelesnim manama ili nedostacima.
- (2) Kao anormalni rizik iz tačke 4) prethodnog stava, smatraju se lica koja imaju mane, nedostatke ili bolesti usljed kojih je njihova opšta radna sposobnost umanjena preko 50%, prema Posebnim uslovima za osiguranje uvećanih rizika (anormalni rizik).

Isključenje obaveza osiguravača

Član 10.

- (1) Isključene su sve obaveze osiguravača ako je nesrećni slučaj nastao:
 - 1) usljed zemljotresa;
 - 2) usljed ratnih događaja u Crnoj Gori i aktivnog učešća osiguranika u ratnim događajima izvan granica Crne Gore;
 - 3) usljed aktivnog učešća u oružanim akcijama, osim ako je osiguranik u tim događajima učestvovao po svom redovnom zanimanju;
 - 4) pri upravljanju vazdušnim aparatima svih vrsta, plovnim objektima, motornim i drugim vozilima bez propisane službene isprave koja daje ovlašćenje vozaču za upravljanje i vožnju tom vrstom i tipom vazdušnog aparata, plovnog objekta, motornog i drugog vozila. Odredbe tačke 4) ovog stava neće se primjenjivati u slučaju kada neposjedovanje propisane službene isprave nije imalo uticaja na nastajanje nesrećnog slučaja i obaveze osiguravača.
- U smislu ovih Uslova, smatra se da osiguranik posjeduje propisanu službenu ispravu, kada u cilju pripremanja i polaganja ispita za dobijanje službene isprave preuzima vožnju uz neposredni nadzor službeno ovlašćenog stručnog instruktora.

- 5) usljed pokušaja ili izvršenja samoubistva osiguranika iz bilo kog razloga;
- 6) usljed toga što je osiguranik namjerno prouzrokovao nesrećni slučaj;
- 7) usljed toga što je korisnik namjerno prouzrokovao smrt osiguranika, a ako je više korisnika, isključen je samo onaj korisnik koji je namjerno prouzrokovao smrt osiguranika;
- 8) pri pripremanju, pokušaju ili izvršenju umišljajnog krivičnog djela, kao i pri bijegu poslije takve radnje;
- 9) usljed dokazane uzročne veze između djelovanja alkohola ili narkotičkih sredstava na osiguranika i nastanka nesrećnog slučaja. Smatra se, ukoliko se ne dokaže suprotno, da je nesrećni slučaj nastao usljed dokazane uzročne veze djelovanja alkohola na osiguranika:
 - ako je vozač motornog vozila imao u trenutku nastanka nesrećnog slučaja u krvi više od 10,8 mil. mola (0,5‰) alkohola ili više od 21,6 mil. mola (1‰) prilikom drugih nesreća, a kod profesionalnih vozača motornih vozila nije dozvoljeno prisustvo alkohola u krvi (0,00‰);
 - ako je alkotest iskazao alkoholisanost, a osiguranik se nije potrudio da putem analize krvi bude precizno utvrđen stepen njegovog alkoholisanog stanja;
 - ako odbije ili izbjegne mogućnost utvrđivanja stepena njegovog alkoholisanog stanja.
- (2) Ugovor o osiguranju je ništavan ako je u času njegovog zaključenja već nastao osigurani slučaj ili je taj bio u nastupanju ili je bilo izvjesno da će nastupiti ili ako je već tada bila prestala mogućnost da on nastane, a ugovaraču su te okolnosti bile poznate ili mu nijesu mogle ostati nepoznate.

U tom slučaju uplaćena premija, umanjena za troškove osiguravača, vraća se ugovaraču.

Plaćanje i posljedice neplaćanja premije

Član 11.

- (1) Ugovarač je dužan platiti premiju, ako nije drugačije ugovoreno, odjednom za svaku godinu osiguranja. Ako je ugovoreno da se godišnja premija plati u polugodišnjim, tromjesečnim ili mjesečnim obrocima, osiguravač ima pravo na premiju za cijelu godinu trajanja osiguranja. Osiguravač ima pravo da sve nenaplaćene premijske obroke iz tekuće godine osiguranja naplati prilikom bilo koje isplate iz osnova dotičnog osiguranja.
- (2) Premija se plaća osiguravaču ili njegovom predstavniku ili se dostavlja putem pošte ili banke. Ako se premija plaća putem pošte, smatra se da je plaćena u 24.00 časa onog dana, kada je uplaćena na pošti, a ako je plaćena putem banke, smatra se da je uplaćena u 24.00 časa onog dana kada je nalog predat banci.

Za svaki dan prekoračenja roka osiguravač može zaračunati zatezne kamate.
- (3) Ako ugovarač osiguranja premiju koja je dospjela ne plaća do ugovorenog roka, niti to učini koje drugo

zainteresovano lice, ugovor o osiguranju prestaje po isteku 30 dana od dana kada je ugovaraču osiguranja uručeno preporučeno pismo osiguravača sa obavještenjem o dospelosti premija, s tim da taj rok ne može isteći prije nego što protekne 30 dana od dospelosti premije.

U svakom slučaju, ugovor o osiguranju prestaje ako premija ne bude plaćena u roku od godine dana od dospelosti.

- (4) Ako je osiguranje prestalo prije ugovorenog isteka usljed isplate osigurane sume za slučaj smrti ili potpunog invaliditeta, premija ugovorena za cijelu tekuću godinu osiguranja pripada osiguravaču.
- (5) U ostalim slučajevima prestanka ugovora o osiguranju prije ugovorenog roka, osiguravaču pripada premija samo do završetka dana do kojeg je trajalo osiguranje.
- (6) Osiguravač ima pravo da utvrđenu naknadu ugovorenog iznosa umanjí za dospjelu, a neuplaćenu premiju osiguranja.

Promjena zanimanja u toku trajanja osiguranja

Član 12.

- (1) Ugovarač, odnosno osiguranik, dužan je prijaviti osiguravaču promjenu zanimanja.
- (2) Ako promjena zanimanja utiče na promjenu opasnosti, osiguravač će u slučaju povećanja opasnosti predložiti povećanje premije, a u slučaju manje opasnosti, smanjenje premije ili povećanje osiguranih suma.

Ovako određene osigurane sume i premije važe od dana nastanka promjene zanimanja.
- (3) Ukoliko ugovarač ne prijavi promjenu zanimanja, niti prihvati povećanje, odnosno smanjenje premije u roku od četrnaest dana, a nastane osigurani slučaj, osigurane sume će se smanjiti ili povećati u srazmjeri između plaćene premije i premije koju je trebalo platiti.

Prijava nesrećnog slučaja

Član 13.

- (1) Osiguranik koji je usljed nesrećnog slučaja povrijeđen dužan je:
 - 1) da se prema mogućnostima odmah prijavi ljekaru, odnosno da pozove ljekara radi pregleda i pružanja potrebne pomoći i da odmah preduzme sve potrebne mjere radi liječenja, kao i da se pridržava ljekarskih savjeta i uputa u pogledu načina liječenja, da o nesrećnom slučaju pismeno obavijesti osiguravača u roku kada mu to prema njegovom zdravstvenom stanju bude moguće;
 - 2) da prijavom o nesrećnom slučaju pruži osiguravaču sva potrebna obavještenja i podatke, naročito o mjestu i vremenu kada je slučaj nastao, potpuni opis događaja, ime ljekara koji ga je pregledao ili koji ga liječi, nalaz ljekara o vrsti tjelesne povrede, o nastalim eventualnim posljedicama, kao i podatke o tjelesnim manama, nedostacima i bolestima (član 9 stav (1) tačka 4 ovih Uslova), koje je osiguranik eventualno imao još prije nastanka nesrećnog slučaja.

- (2) Ako je nesrećni slučaj imao za posljedicu smrt osigurani-ka, korisnik osiguranja dužan je da o tome pismeno obavijesti osiguravača i da o tome pribavi potrebnu dokumentaciju.
- (3) Troškovi za ljekarski pregled i izvještaj ljekara (ponovni ljekarski pregled i nalaz specijaliste) i ostali troškovi koji se odnose na dokazivanje nesrećnog slučaja i prava iz ugovora o osiguranju padaju na teret podnosioca zahtjeva.
- (4) Osiguravač ima pravo da od osiguranika, ugovarača, korisnika ili bilo kojeg drugog pravnog ili fizičkog lica traži naknadna objašnjenja, kao i da na svoj trošak preuzima mjere u svrhu ljekarskog pregleda osiguranika preko ljekara, ljekarskih komisija i zdravstvenih ustanova, da bi se utvrdile važne okolnosti u vezi sa prijavljenim nesrećnim slučajem.
- (5) Na zahtjev osiguravača, ugovarač osiguranja je dužan da omogući osiguravaču uvid u sve evidencije koje vodi ugovarač osiguranja, uključujući i spisak osiguranika obuhvaćenih osiguranjem od posljedica nesrećnog slučaja (i njegovo dostavljanje), a radi utvrđivanja važnih okolnosti u vezi sa osiguranim slučajem.

Utvrđivanje prava korisnika

Član 14.

- (1) Ako je usljed nesrećnog slučaja nastupila smrt osigurani-ka, korisnik je dužan da podnese polis, dokaz da je smrt nastupila kao posljedica nesrećnog slučaja. Korisnik koji nije ugovorom o osiguranju izričito određen, dužan je da podnese dokaz o svom pravu na prijem osigurane sume.
- (2) Ako je nesrećni slučaj imao za posljedicu invaliditet, osiguranik je dužan da podnese: polis, dokaz o okolnostima nastanka nesrećnog slučaja i medicinsku dokumentaciju – dokaz o ustaljenim posljedicama za određivanje konačnog procenta trajnog invaliditeta.
- (3) Konačni procenat invaliditeta određuje osiguravač, prema Opštoj Tabeli za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti osiguranika kao posljedice nesrećnog slučaja (nezgode) (u daljem tekstu: Tabela 1) i Posebnoj Tabeli za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti osiguranika kao posljedice nesrećnog slučaja (nezgode) (u daljem tekstu: Tabela 2) u zavisnosti koja vrsta pokrivača je ugovorena polisom, odnosno ugovorom o osiguranju. Kada je ugovoreno pokrivače po Tabeli 1, a neka posljedica nije u Tabeli 1 predviđena, procenat invaliditeta određuje se u skladu sa sličnim oštećenjima, koja su predviđena u Tabeli 1. Kada je ugovoreno pokrivače po Tabeli 2, kao osigurani slučaj priznaju se samo povrede definisane u Tabeli 2. Individualne sposobnosti, socijalni položaj ili zanimanje (profesionalna sposobnost) osiguranika ne uzima se u obzir pri određivanju procenta invaliditeta.
- (4) Kod višestrukih povreda pojedinih udova, kičme ili organa, ukupni invaliditet na određenom udu ili organu određuje se tako da se za najveće oštećenje uzima procenat predviđen u Tabeli 1, odnosno Tabeli 2, od sljedećeg najvećeg oštećenja uzima se polovina procenta predviđenog u Tabeli 1, odnosno Tabeli 2 itd. redom 1/4, 1/8 itd.

Ukupni procenat ne može premašiti procenat koji je određen Tabelom invaliditeta 1, odnosno 2, za potpuni gubitak tog uda ili organa. Posljedice povrede prstiju sabiraju se bez primjene gornjeg principa.

- (5) U slučajevima gubitka više udova ili organa usljed jednog nesrećnog slučaja, procenti invaliditeta za svaki pojedini ud ili organ sabiraju se.
- (6) Ako zbir procenta invaliditeta prema Tabeli 1, odnosno Tabeli 2, zbog gubitka ili oštećenja više udova i organa usljed jednog nesrećnog slučaja iznosi preko 100%, isplata ne može biti veća od osigurane sume koja je ugovorena za slučaj potpunog invaliditeta.
- (7) Ako je opšta radna sposobnost osiguranika bila trajno umanjena prije nastanka nesrećnog slučaja, obaveza osiguravača određuje se prema novom invaliditetu nezavisno od ranijeg, osim u sljedećim slučajevima:
 - 1) ako je prijavljeni nesrećni slučaj prouzrokovao povećanje dotadašnjeg invaliditeta, obaveza osiguravača se utvrđuje prema razlici između ukupnog procenta invaliditeta i ranijeg procenta;
 - 2) ako osiguranik prilikom nesrećnog slučaja izgubi ili povrijedi jedan od već ranije povrijeđenih udova ili organa, obaveza osiguravača utvrđuje se samo prema povećanom invaliditetu.
- (8) Ako je osiguranik usljed nesrećnog slučaja privremeno nesposoban za rad, dužan je da o tome podnese izvještaj o trajanju privremene nesposobnosti-spriječivosti za rad ljekara koji ga je liječio.

Ovaj izvještaj mora sadržati ljekarski nalaz sa potpunom dijagnozom, tačne podatke kada je započeto liječenje i od kog do kog datuma osiguranik nije bio sposoban da obavlja svoje redovno zanimanje.

Za osiguranike koji nijesu u radnom odnosu trajanje privremene nesposobnosti za rad utvrđuje ljekar-cenzor na osnovu medicinske dokumentacije.

Isplata osigurane sume

Član 15.

- (1) Osiguravač isplaćuje osiguranu sumu, odnosno odgovarajući dio ili ugovorenu dnevnu naknadu osiguraniku, odnosno korisniku, u roku od 14 dana nakon što obaveza osiguravača i visina obaveze budu utvrđeni.
- (2) Ako se isplata naknade vrši putem pošte ili banke smatra se da je izvršena u 24.00 časa onog dana kada je na pošti, odnosno u banci potvrđena uplata.
- (3) Osiguravač je dužan da isplati ugovorenu osiguranu sumu, odnosno naknadu, samo ako je nesrećni slučaj nastao za vrijeme trajanja osiguranja i ako su posljedice nesrećnog slučaja predviđene u članu 8 ovih Uslova nastupile u toku godine dana od dana nastanka nesrećnog slučaja.
- (4) Procenat invaliditeta određuje se prema Tabeli 1, odnosno Tabeli 2, poslije završenog liječenja, u vrijeme kada je kod osiguranika u odnosu na pretrpljene povrede i nastale posljedice nastupilo stanje ustaljenosti, tj. kada se prema ljekarskom predviđanju ne može očekivati da će se stanje poboljšati ili pogoršati. Ako to stanje ne nastupi ni

po isteku tri godine od dana nastanka nesrećnog slučaja, kao konačno se uzima stanje po isteku ovog roka i prema njemu se određuje procenat invaliditeta.

- (5) Ako je za utvrđivanje visine obaveze osiguravača potrebno određeno vrijeme, osiguravač je dužan na zahtjev osiguranika isplatiti iznos koji nesporno odgovara procentu invaliditeta za koji se već tada može na osnovu medicinske dokumentacije utvrditi da će trajno ostati, ali najviše 50% od ugovorene osigurane sume. Osiguravač neće isplatiti akontaciju prije nego što je utvrđena njegova obaveza, s obzirom na okolnosti nastanka nesrećnog slučaja.
- (6) Ako osiguranik umre prije isteka godine dana od dana nastanka nesrećnog slučaja od posljedica nesrećnog slučaja, a konačni procenat invaliditeta je bio već utvrđen, osiguravač isplaćuje iznos koji je ugovoren za slučaj smrti, odnosno razliku između osigurane sume za slučaj smrti i iznosa koji je bio isplaćen pre toga na ime invaliditeta, ukoliko takva razlika postoji.
- (7) Ako konačni procenat invaliditeta nije bio utvrđen, a osiguranik umre usljed istog nesrećnog slučaja, osiguravač isplaćuje ugovorenu osiguranu sumu za slučaj smrti, odnosno samo razliku između te sume i eventualno već plaćenog nespornog dijela (akontacije), ali samo tada ako je osiguranik umro najkasnije u roku od tri godine od dana nastanka nesrećnog slučaja.
- (8) Ako prije utvrđenog procenta invaliditeta u roku od tri godine od nastanka nesrećnog slučaja nastupi smrt osiguranika iz bilo kojeg drugog uzroka osim navedenog u prethodnom stavu ovog člana, visina obaveze osiguravača iz osnova invaliditeta utvrđuje se na osnovu postojeće medicinske dokumentacije.
- (9) Ako nesrećni slučaj ima za posljedicu osiguranikovu prolaznu nesposobnost za rad, osiguravač isplaćuje osiguraniku ugovoreni iznos dnevne naknade za sve dane trajanja privremene nesposobnosti za rad, ukoliko nije drugačije ugovoreno, u skladu sa izvještajem ljekara o trajanju privremene nesposobnosti za rad, ali najviše za 200 dana. Ako je prolazna nesposobnost za rad produžena iz bilo kojih zdravstvenih razloga, osiguravač je dužan isplatiti dnevnu naknadu samo za vrijeme trajanja bolovanja prozrokovanog isključivo nesrećnim slučajem. Pravo na dnevnu naknadu prestaje danom početka rada sa punim ili skraćenim radnim vremenom.
- (10) Ako nesrećni slučaj ima za posljedicu narušenje zdravlja osiguranika koje zahtijeva ljekarsku pomoć, a ugovorena je i naknada troškova liječenja, osiguravač po završetku liječenja isplaćuje sljedeće naknade:
 - 1) naknadu stvarnih i nužnih troškova liječenja, učinjenih najduže u toku godine dana od dana nastanka nesrećnog slučaja i
 - 2) naknadu u visini 2,0% od ugovorene osigurane sume za troškove liječenja za svaki dan proveden na liječenju u ustanovama stacionarnog tipa (bolnički dani), ali najviše za 30 dana.

Ukupne isplate na ime troškova liječenja mogu iznositi najviše do ugovorene osigurane sume za slučaj troškova liječenja.

- (11) Pod troškovima liječenja, u smislu stava (10), tačke 1 ovog člana, smatraju se stvarni i nužni troškovi liječenja posljedica nesrećnog slučaja, u odgovarajućim zdravstvenim ustanovama, izuzev zdravstvenih ustanova u privatnom vlasništvu, koje je prema ocjeni nadležnog ljekara neophodno, a čiji troškovi padaju na teret osiguranika (participacija bolničkog liječenja, hirurških intervencija i dr.).
- (12) Ako kao dalja posljedica nesrećnog slučaja nastupi smrt osiguranika ili invaliditet, osiguravač isplaćuje korisniku, odnosno osiguraniku, iznos osigurane sume predviđene za takve slučajeve, bez obzira na isplaćenu dnevnu naknadu za prolaznu nesposobnost za rad i isplaćenu naknadu troškova liječenja.

Određivanje korisnika osiguranja

Član 16.

- (1) Korisnik za slučaj smrti osiguranika utvrđuje se na polisi osiguranja.
- (2) Ako u polisi osiguranja ili dopunskim uslovima uz ove Opšte uslove nije ništa određeno, korisnici za slučaj osiguranikove smrti smatraju se po redovima:
 - 1) njegova djeca i njegov bračni drug, s tim da im osigurana suma za slučaj smrti pripada na jednake djelove;
 - 2) njegova djeca na jednake djelove, ako nema bračnog druga;
 - 3) njegov bračni drug i njegovi roditelji, ako nema djece, tako da bračnom drugu pripada jedna polovina osigurane sume za slučaj smrti, a druga polovina na jednake djelove pripada roditeljima, ako su oba živa, odnosno onom roditelju koji je u životu;
 - 4) njegov bračni drug, ako su oba roditelja osiguranika umrla prije njegove smrti, kojom tada pripada cijela osigurana suma za slučaj smrti;
 - 5) njegovi roditelji ili roditelj koji je u životu, ako nema bračnog druga i ako su oba roditelja živa, pripada im osigurana suma za slučaj smrti na jednake djelove, a ako je samo jedan u životu njemu pripada ta suma u cijelini;
 - 6) njegov zakonski nasljednik ili nasljednici utvrđeni pravosnažnom sudskom odlukom, ako nema lica navedenih u prethodnim tačkama.
- (3) Bračnim drugom smatra se lice koje je bilo u braku sa osiguranikom u momentu njegove smrti.
- (4) U slučaju invaliditeta, prolazne nesposobnosti za rad, kao i naknade troškova liječenja, korisnik je sam osiguranik, ukoliko nije drugačije ugovoreno.
- (5) Ako je korisnik osiguranja maloljetno lice, isplata osigurane sume, odnosno naknade, izvršiće se njegovim roditeljima ili staratelju.

Postupak vještačenja

Član 17.

- (1) U slučaju da se osiguravač i osiguranik ili ugovarač, odnosno korisnik, ne slože u pogledu vrste i obima posljedica nesrećnog slučaja ili u pogledu toga da i u kom obimu je povreda osiguranika u uzročnoj vezi sa nesrećnim

slučajem, mogu utvrđivanje ovih činjenica povjeriti dvojici vještaka–ljekara, od kojih jednog imenuje osiguravač, a drugog suprotna strana. Prije vještačenja, ova dvojica vještaka biraju trećeg vještaka, koji će dati svoje stručno mišljenje i to samo o pitanjima koja ostanu sporna među vještacima i u granicama njihovih procjena.

- (2) Svaka strana plaća troškove vještaka koga je imenovala, a trećem vještaku plaćaju obje strane po pola.

Otkaz ugovora o osiguranju

Član 18.

- (1) Svaka ugovorna strana može otkazati ugovor o osiguranju sa neodređenim trajanjem, ukoliko ugovor nije prestao po nekom drugom osnovu. Otkaz se vrši pismenim putem, najkasnije tri mjeseca prije isteka tekuće godine osiguranja.
- (2) Ako je osiguranje zaključeno na rok duži od pet godina, svaka strana može nakon proteka ovog roka, uz otkazni rok od šest mjeseci, pismeno izjaviti drugoj strani da raskida ugovor.

Zastarjelost potraživanja

Član 19.

- (1) Potraživanja iz ugovora o osiguranju od posljedica nesrećnog slučaja zastarijevaju po Zakonu o obligacionim odnosima.

Završne odredbe

Član 20.

- (1) Sastavni dio ovih Uslova je Opšta Tabela za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) osiguranika kao posljedice nesrećnog slučaja (nezgode) ili Posebna Tabela za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) osiguranika kao posljedice nesrećnog slučaja (nezgode) u zavisnosti koja vrsta pokriva je ugovorena polisom, odnosno ugovorom o osiguranju.

Datum početka primjene 27.02.2008. godine.

OPŠTA TABELA ZA ODREĐIVANJE PROCENTA TRAJNOG GUBITKA OPŠTE RADNE SPOSOBNOSTI (INVALIDITETA) OSIGURANIKA KAŽ POSLJEDICE NESREĆNOG SLUČAJA (NEZGODE)

Uvodne napomene

- (1) U smislu člana 20 Opštih uslova za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode), ova Opšta Tabela se primjenjuje za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (u daljem tekstu: Tabela invaliditeta), i sastavni je dio Opštih uslova i svakog pojedinog ugovora o osiguranju lica od posljedica nesrećnog slučaja koji ugovarač osiguranja zaključuje sa Akcionarskim društvom za osiguranje i reosiguranje gdje je ovakvo pokriveno.
- (2) Procenat invaliditeta određuje se prema Tabeli posle završenog liječenja u vrijeme kada je kod osiguranika u odnosu na pretrpljene povrede i nastale posljedice nastupilo stanje ustaljenosti, tj. kada se prema ljekarskom predviđanju ne može očekivati da će se stanje poboljšati ili pogoršati. Ako to stanje ne nastupi ni po isteku tri godine od dana nastanka nesrećnog slučaja, kao konačno se uzima stanje po isteku ovog roka i prema njemu se određuje procenat invaliditeta.
- (3) Kod višestrukih povreda pojedinih udova, kičme ili organa, ukupni invaliditet na određenom udou, kičmi ili organu određuje se tako, što se za najveću posljedicu oštećenja uzima puni procenat predviđen u Tabeli; od sljedećeg najvećeg oštećenja uzima se polovina procenta predviđenog u Tabeli itd. redom 1/4, 1/8 itd. Ukupan procenat ne može premašiti procenat koji je određen Tabelom invaliditeta za potpuni gubitak tog uda ili organa. Posljedice povrede prstiju sabiraju se bez primjene gornjeg principa uz uvažavanje posebnih uslova u Tabeli. Obavezno je komparativno mjerenje artrometrom.
- (4) U osiguranju lica od posljedica nesrećnog slučaja kod gubitka opšte radne sposobnosti primjenjuje se isključivo procenat određen ovom Tabelom invaliditeta.
- (5) Ocjene invaliditeta za različite posljedice na jednom zglobu gornjih i donjih ekstremiteta se ne sabiraju, a invaliditet se određuje po onoj tački koja daje veći procenat, izuzev koljena gde se primjenjuje princip iz tačke 3, s tim što zbir procenta za pojedinačna oštećenja ne može preći ukupno 30% invaliditeta.
- (6) Prilikom primjene određenih tačaka iz Tabele invaliditeta za jednu posljedicu, primjenjuje se na istim organima ili ekstremitetima ona tačka koja određuje najveći procenat, odnosno nije dozvoljena primjena dvije tačke za isto funkcionalno oštećenje, odnosno posljedicu.
- (7) U slučaju gubitka više udova ili organa usljed jednog nesrećnog slučaja, procenti invaliditeta za svaki pojedini ud ili organ sabiraju se, ali ne mogu iznositi više od 100%.
- (8) Ako je opšta radna sposobnost osiguranika bila trajno umanjena prije nastanka nesrećnog slučaja, obaveza osiguravača određuje se prema novom invaliditetu nezavisno od ranijeg, osim u sljedećim slučajevima:
 - 1) ako je prijavljeni nesrećni slučaj prouzrokovao povećanje dotadašnjeg invaliditeta, obaveza osiguravača se utvrđuje prema razlici između ukupnog procenta invaliditeta i ranijeg procenta;
 - 2) ako osiguranik prilikom nesrećnog slučaja izgubi ili povrijedi jedan od ranije povrijeđenih udova ili organa, obaveza osiguravača utvrđuje se samo prema povećanom invaliditetu.
- (9) Ako je definicijom invaliditeta izraženom kroz određenu tačku Tabele invaliditeta predviđeno da postoji više stepena oštećenja (razgraničenih oznakama a, b, c ili d) isključivo je pravo ljekara cenzora Osiguravača da procijeni stepen invaliditeta u okviru definisane tačke.
- (10) Ako je definicijom invaliditeta izraženom kroz određenu tačku Tabele invaliditeta predviđen procenat invaliditeta u određenom rasponu, isključivo je pravo ljekara cenzora Osiguravača da utvrdi ovaj procenat prema stručnoj procjeni u okviru definisanog raspona.
- (11) Subjektivne tegobe u smislu smanjenja motorne mišićne snage, bolova i otoka na mjestu povrede ne uzimaju se u obzir pri određivanju procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti.
Individualne sposobnosti, socijalni položaj ili zanimanje (profesionalna sposobnost) osiguranika ne uzimaju se u obzir pri određivanju procenta invaliditeta.

I Glava

1. Difuzna oštećenja mozga sa klinički utvrđenom slikom dekortikacije, odnosno decerebracije:
 - hemiplegija inveteriranog tipa sa afazijom i agnozijom;
 - demencija (Korsakovljev sindrom);
 - obostrani Parkinsonov sindrom sa izraženim rigorom;
 - kompletna - hemiplegija, paraplegija, triplegija, tetraplegija;
 - epilepsija sa demencijom i psihičkom deterioracijom;
 - psihoza iza organske povrede mozga 100%
2. Oštećenje mozga sa klinički utvrđenom slikom:
 - hemipareza sa jako izraženim spasticitetom;
 - ekstrapiramidalna simptomatologija (nemogućnost koordinacije pokreta ili postojanje grubih nehotičnih pokreta);
 - pseudobulbarna paraliza sa prisilnim plačem ili smijehom;
 - oštećenje malog mozga sa izraženim poremećajima ravnoteže, hoda i koordinacije pokreta 90%
3. Pseudobulbarni sindrom 80%
4. Epilepsija sa učestalim napadima i karakternim promjenama ličnosti, bolnički evidentiranim, nakon bolničkog liječenja sa odgovarajućim ispitivanjima 70%
5. Žarišna oštećenja mozga sa bolnički evidentiranim posljedicama psihoorganskog sindroma, sa nalazom psihijatra i psihologa nakon bolničkog liječenja sa odgovarajućim ispitivanjima:
 - a) u lakom stepenu do 40%
 - b) u srednjem stepenu 50%
 - c) u jakom stepenu 60%

6.	Hemipareza ili disfazija:		
	a) u lakom stepenu	do 30%	
	b) u srednjem stepenu	40%	
	c) u jakom stepenu	50%	
7.	Oštećenje malog mozga sa adiadohokinezom i asinergijom	40%	
8.	Epilepsija sa rijetkim napadima:		
	a) bez napada uz redovnu medikaciju	20%	
	b) sa rijetkim napadima uz medikaciju	30%	
9.	Kontuzione povrede mozga:		
	a) postkontuzioni sindrom uz postojanje objektivnog neurološkog nalaza poslije bolnički utvrđene kontuzije mozga	20%	
	b) operisani intracerebralni hematoma bez neurološkog ispada	20%	
10.	Stanje poslije trepanacije svoda lobanje ili loma baze lobanje ili svoda lobanje, rentgenološki verifikovano	10%	
11.	Postkomocioni sindrom poslije bolnički ili ambulantno utvrđenog potresa mozga bez postojanja objektivnog neurološkog nalaza sa izvornom medicinskom dokumentacijom dobivenom u roku od 24 časa nakon povrede	5%	
12.	Gubitak vlasišta:		
	a) trećina površine vlasišta	5%	
	b) polovina površine vlasišta	15%	
	c) čitavo vlasište	30%	

Posebni uslovi:

- Za potrese mozga koji nijesu bolnički ili ambulantno utvrđeni u roku od 24 časa nakon povrede, ne priznaje se invaliditet.
- Sve forme epilepsije moraju biti bolnički utvrđene uz primjenu savremenih dijagnostičkih metoda.
- Kod različitih posljedica povrede mozga usljed jednog nesrećnog slučaja procenti se za invaliditet ne sabiraju, već se procenat određuje samo po tački koja je najpovoljnija za osiguranika.
- Trajni invaliditet za sve slučajeve koji potpadaju pod tačke od 1 do 10 određuje se najranije 10 mjeseci poslije povrede.

II Oči

13.	Potpuni gubitak vida na oba oka	100%
14.	Potpuni gubitak vida na jedno oko	33%
15.	Oslabljenje vida jednog oka:	
	- za svaku desetinu smanjenja	3,30%
16.	U slučaju da je na drugom oku vid oslabljen za više od tri desetine, za svaku desetinu smanjenja vida povrijeđenog oka određuje se	6,60%
17.	Diplopija kao trajna i ireparabilna posljedica povrede oka:	
	a) eksterna oftalmoplegija	10%
	b) totalna oftalmoplegija	20%
18.	Gubitak očnog sočiva:	
	a) afakija jednostrana	20%
	b) afakija obostrana	30%

19.	Djelimična oštećenja mrežnjače i staklastog tijela:	
	a) djelimični ispad vidnog polja, kao posljedica posttraumatske ablacije retine	5%
	b) opacitates corporis vitrei, kao posljedica traumatskog krvarenja u staklastom tijelu oka	5%
20.	Midrijaza kao posljedica direktne traume oka	5%
21.	Nepotpuna unutarašnja oftalmoplegija	10%
22.	Povrede suznog aparata i očnih kapaka:	
	a) Epifora	5%
	b) Entropium, ektropium	5%
	c) Ptoza kapka	5%
23.	Koncentrično suženje vidnog polja na preostalom oku:	
	a) do 60 stepeni	10%
	b) do 40 stepeni	30%
	c) do 20 stepeni	50%
	d) do 5 stepeni	60%
24.	Jednostrano koncentrično suženje vidnog polja:	
	a) do 50 stepeni	5%
	b) do 30 stepeni	15%
	c) do 5 stepeni	30%
25.	Homonomna hemianopsija	30%

Posebni uslovi:

- Invaliditet se nakon ablacije retine određuje po tačkama 15, 16 i 19.
- Povreda očne jabučice koja je uzrokovala ablaciju retine mora biti bolnički dijagnostifikovana.
- Ocjena oštećenja oka vrši se po završenom liječenju izuzev po tačkama 17 i 21 za koje minimalni rok iznosi godinu dana nakon povrede.

III Uši

26.	Potpuna gluvoća na oba uha sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa	40%
27.	Potpuna gluvoća na oba uha sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa	60%
28.	Oslabljen vestibularni organ sa urednim sluhom	5%
29.	Potpuna gluvoća na jednom uhu sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa	15%
30.	Potpuna gluvoća na jednom uhu sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa na tom uhu	20%
31.	Obostrana naglupost sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa obostrano: ukupni gubitak sluha po Fowler-Sabine:	
	a) 20-30%	5%
	b) 31-60%	10%
	c) 61-85%	20%
32.	Obostrana naglupost sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa: ukupni gubitak sluha po Fowler-Sabine:	
	a) 20-30%	10%
	b) 31-60%	20%
	c) 61-85%	30%
33.	Jednostrana teška naglupost sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa: gubitak sluha na nivou 90-95 decibela	10%
34.	Jednostrana teška naglupost sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa: gubitak sluha na nivou 90-95 decibela	12,5%

35. Povrede ušne školjke:
- a) djelimičan gubitak ili djelimična deformacija 5%
 - b) potpuni gubitak ili potpuna deformacija 10%

Posebni uslovi:

1. Za sve slučajeve iz ove glave određuje se invaliditet poslije završenog liječenja, ali ne ranije od 6 mjeseci nakon povrede, izuzev tačke 35 koja se cijeni po završenom liječenju.

IV Lice

36. Ozbiljno deformirajuća oštećenja na licu praćena funkcionalnim smetnjama i/ili posttraumatski deformiteti kostiju lica:
- a) u lakom stepenu 5%
 - b) u srednjem stepenu 10%
 - c) u jakom stepenu 25%

Posebni uslovi:

1. Za kozmetičke i estetske ožiljke na licu ne određuje se invaliditet.

37. Ograničeno otvaranje usta:
- a) razmak gornjih i donjih zuba-do 4cm 5%
 - b) razmak gornjih i donjih zuba-do 3cm 15%
 - c) razmak gornjih i donjih zuba-do 1,5 cm 30%
38. Defekti na čeljusnim kostima, na jeziku ili nepcu sa funkcionalnim smetnjama:
- a) u lakom stepenu 10%
 - b) u srednjem stepenu 20%
 - c) u jakom stepenu 30%

Posebni uslovi:

1. Za slučajeve po tačkama 36, 37 i 38 invaliditet se određuje poslije završenog liječenja, ali ne ranije od 6 mjeseci poslije povrede.

39. Gubitak stalnih zuba:
- do 16 za svaki zub 1%
 - od 17 ili više, za svaki zub 1,5%
40. Pareza facijalnog živca poslije frakture slepoočne kosti ili povrede odgovarajuće parotidne regije:
- a) u lakom stepenu 5%
 - b) u srednjem stepenu 10%
 - c) u jakom stepenu sa kontrakturom i tikom mimičke muskulature 20%
 - d) paraliza facijalnog živca 30%

Posebni uslovi:

1. Invaliditet po tački 40 određuje se posle završenog liječenja, ali ne ranije od 1 godine poslije povrede.

V Nos

41. Povrede nosa:
- a) djelimičan gubitak nosa do 15%
 - b) gubitak čitavog nosa 30%
42. Anosmia kao posljedica verifikovane frakture gornjeg unutarnjeg dijela nosnog skeleta 5%

43. Promjena oblika piramide nosa:
- a) u lakom stepenu do 5%
 - b) u srednjem stepenu 10%
 - c) u jakom stepenu 15%
44. Otežano disanje usljed frakture nosnog saptuma koja je utvrđena klinički i rentgenološki neposredno poslije povrede 5%

VI Dušnik i jednjak

45. Povrede dušnika:
- a) stanje poslije traheotomije kod vitalnih indikacija nakon povreda 5%
 - b) stenoza dušnika poslije povrede grkljana i početnog dijela dušnika 10%
46. Stenoza dušnika radi koje se mora trajno nositi kanila 60%
47. Trajna organska promuklost zbog povrede:
- a) slabijeg intenziteta 5%
 - b) jačeg intenziteta 15%
48. Suženje jednjaka:
- a) u lakom stepenu 10%
 - b) u srednjem stepenu 20%
 - c) u jakom stepenu 30%
49. Potpuno suženje jednjaka sa trajnom gastrostomom 80%

VII Grudni koš

50. Povrede rebra:
- a) prijelom 2 rebra ako je zacijeljen sa dislokacijom ili prelom sternuma zacijeljen sa dislokacijom bez smanjenja plućne ventilacije restriktivnog tipa 5%
 - b) prelom 3 ili više rebra zacijeljen sa dislokacijom bez smanjenja plućne ventilacije restriktivnog tipa do 10%
51. Stanje nakon torakotomije do 10%
52. Oštećenje plućne funkcije restriktivnog tipa usljed loma rebra, penetrantnih povreda grudnog koša, posttraumatskih adhezija, hematotoraksa i pneumotoraksa:
- a) 20-30% smanjen vitalni kapacitet 15%
 - b) 31-50% smanjen vitalni kapacitet do 30%
 - c) za 51 % ili više smanjen vitalni kapacitet do 50%
53. Fistula nakon emfizema 15%
54. Hronični plućni apsces 20%

Posebni uslovi:

1. Kapacitet pluća određuje se ponovljenom spirometrijom, a po potrebi i detaljnom pulmološkom obradom i ergometrijom.
2. Ako su stanja iz tač. 50, 51, 53 i 54 praćena poremećajem plućne funkcije restriktivnog tipa, onda se ne cijene po navedenim tačkama, već po tački 52.
3. Po tačkama 52, 53, 54 cijene se i nakon završenog liječenja, ali ne ranije od jedne godine od dana povređivanja.
4. Za prijelom jednog rebra ne određuje se invaliditet.

55. Gubitak jedne dojke:
- a) do 50 godina života 10%
 - b) preko 50 godina života 5%
 - c) teško oštećenje dojke do 50 godina života 5%

56. Gubitak obije dojke:		
a) do 50 godina života	30%	
b) preko 50 godina života	15%	
c) teško oštećenje obije dojke do 50 godina života	10%	
57. Posljedice penetrantnih povreda srca i velikih krvnih sudova grudnog koša:		
a) srce sa normalnim elektrokardiogramom	30%	
b) sa promjenjenim elektrokardiogramom prema težini promjene	do 60%	
c) krvni sudovi	15%	
d) aneurizma aorte sa implantatom	40%	
65. Gubitak slezine (splenectomy):		
a) do 20 godina starosti	25%	
b) preko 20 godina starosti	15%	
66. Povreda gušterače prema funkcionalnom oštećenju		do 20%
67. Anus praeternaturalis - trajni		50%
68. Sterkoralna fistula		30%
69. Incontinentio alvi trajna:		
a) djelimična	30%	
b) potpuna	60%	

VIII Koža

58. Dubiji ožiljci na tijelu nakon opekotina ili povreda bez smetnji motiliteta, a zahvataju:		
a) do 10% površine tijela	do 5%	
b) do 20% površine tijela	do 10%	
c) preko 20% površine tijela	15%	
59. Duboki ožiljci na tijelu nakon opekotina ili povreda, a zahvataju:		
a) do 10% površine tijela	do 10%	
b) do 20% površine tijela	do 20%	
c) preko 20% površine tijela	30%	

Posebni uslovi:

- Slučajevi iz tačke 58 i 59 izračunavaju se primjenom pravila devetke.
- Dublji ožiljak nastaje nakon intermedijalne opekotine (II- B stepen) i/ili povrede sa manjim defektom kože.
- Duboki ožiljak nastaje nakon duboke opekotine (III stepen) ili potkožne subdermale (IV stepen) i/ili većeg defekta kožnog pokrivača.
- Za posljedice epidermalne opekotine (I stepen) i površine (IIA stepen) invaliditet se ne određuje.
- Funkcionalne smetnje izazvane opekotinama ili povredama iz tačke 59 ocjenjuju se i prema odgovarajućim tačkama Tabele.

IX Trbušni organi

60. Traumatska hernija verifikovana u bolnici neposredno poslije povrede, ako je istovremeno bila pored hernije, verifikovana povreda mekih dijelova trbušnog zida u tom području	5%
61. Povrede dijafragme:	
a) starije nakon prsnuća dijafragme u bolnici neposredno nakon povrede verifikovano i hirurški zbrinuto	20%
b) Diјаfragmalna hernija-recidiv nakon hirurški zbrinute diјаfragmalne traumatske kile	30%
62. Postoperativna hernija poslije laparotomije koja je rađena zbog povrede:	
a) lakši stepen	10%
b) teški stepen	20%
63. Operativni ožiljak ili ožiljci radi eksplorativne laparotomije	5%
64. Povreda crijeva ili jetre, slezine, želuca:	
a) sa šivenjem	15%
b) povreda crijeva ili želuca sa resekcijom	20%
c) povreda jetre sa resekcijom	30%

X Mokraćni organi

70. Gubitak jednog bubrega uz normalnu funkciju drugog	30%
71. Gubitak jednog bubrega uz oštećenje funkcije drugog:	
a) do 30% oštećenja funkcije	40%
b) do 50% oštećenja funkcije	55%
c) preko 50% oštećenja funkcije	do 80%
72. Funkcionalna oštećenja jednog bubrega:	
a) do 30% oštećenja funkcije	10%
b) do 50% oštećenja funkcije	15%
c) preko 50% oštećenja funkcije	20%
73. Funkcionalna oštećenja oba bubrega:	
a) do 30% oštećenja funkcije	do 30%
b) do 50% oštećenja funkcije	45%
c) preko 50% oštećenja funkcije	60%
74. Poremećaj ispuštanja mokraće usljed povrede uretre građuirano po Charrieru:	
a) u lakom stepenu ispod 18 ch	10%
b) u srednjem stepenu ispod 14 ch	20%
c) u jakom stepenu ispod 6 ch	35%
75. Povreda mokraćnog mjehura sa smanjenim kapacitetom za svaku 1/3 smanjenja kapaciteta	10%
76. Potpuna inkontinencija urina:	
a) kod muškaraca	40%
b) kod žena	50%
77. Urinarna fistula:	
a) uretralna	20%
b) perinealna i vaginalna	30%

XI Genitalni organi

78. Gubitak jednog testisa do 60 godina života	15%
79. Gubitak jednog testisa preko 60 godina života	5%
80. Gubitak oba testisa do 60 godina života	50%
81. Gubitak oba testisa preko 60 godina života	30%
82. Gubitak penisa do 60 godina života	50%
83. Gubitak penisa preko 60 godina života	30%
84. Deformacija penisa sa onemogućenom kohabitacijom do 60 godina života	50%
85. Deformacija penisa sa onemogućenom kohabitacijom preko 60 godina života	30%
86. Gubitak materice i jajnika do 55 godina života:	
a) gubitak materice	30%
b) za gubitak jednog jajnika	10%
c) za gubitak oba jajnika	30%
87. Gubitak materice i jajnika preko 55 godina života	
a) gubitak materice	10%
b) za gubitak svakog jajnika	5%

88. Oštećenja vulve i vagine koja onemogućavaju kohabitaciju do 60 godina života 50%
89. Oštećenja vulve i vagine koja onemogućavaju kohabitaciju preko 60 godina života 15%

XII Kičmeni stub

90. Povreda kičmenog stuba sa trajnim oštećenjem kičmene moždine ili perifernih živaca (tetraplegija, paraplegija, triplegija), sa gubitkom kontrole defekcije i uriniranja 100%
91. Povreda kičmene moždine sa potpunom paralizom donjih ekstremiteta bez smetnje defekcije i uriniranja 80%
92. Povreda kičme sa trajnim oštećenjem kičmene moždine ili perifernih živaca (tetrapareza, tripareza) bez gubitka kontrole defekcije i uriniranja, verifikovana EMG-om:
- a) u lakom stepenu do 40%
 - b) u srednjem stepenu 50%
 - c) u jakom stepenu 60%
93. Povreda kičmenog stuba sa parezom donjih ekstremiteta, verifikovana EMG-om:
- a) u lakom stepenu do 30%
 - b) u srednjem stepenu 40%
 - c) u jakom stepenu 50%

Posebni uslovi

1. Oštećenja koja spadaju pod tačke 90 i 91 cijene se po utvrđivanju ireparabilnih neuroloških lezija, a za tačke 92 i 93 cijene se po završenom liječenju, ali ne ranije od 2 godine od dana povređivanja.
94. Smanjena pokretljivost kičme kao posljedica preloma najmanje dva pršljena uz promjenu krivulje kičme (kifoza, gibus, skolioza):
- a) u lakom stepenu do 20%
 - b) u srednjem stepenu 30%
 - c) u jakom stepenu 40%
95. Smanjena pokretljivost kičme poslije povrede vratnog segmenta:
- a) u lakom stepenu do 10%
 - b) u srednjem stepenu 20%
 - c) u jakom stepenu 30%
96. Smanjena pokretljivost kičme poslije povrede koštanog dijela torakalnog segmenta:
- a) u lakom stepenu 5%
 - b) u srednjem stepenu 10%
 - c) u jakom stepenu 15%
97. Smanjena pokretljivost kičme poslije povrede koštanog dijela lumbalnog segmenta:
- a) u lakom stepenu do 15%
 - b) u srednjem stepenu 25%
 - c) u jakom stepenu 35%
98. Serijski prelom 3 ili više spinalnih nastavaka kičme 5%
99. Serijski pruhelom 3 ili više poprečnih nastavaka kičme do 10%

Posebni uslovi:

1. Hernija disci intervertebralis, sve vrste lumbalgija, diskopatija, spondiloza, ondilolisteza, spondiloliza, sakralgija, miofascitisa, kokcigodinija, išialgija, fibrozitisa, fascitisa i sve patoanatomske promjene slabinsko krstne regije označene analognim terminima nije-sko obuhvaćene osiguranjem.

XIII Karlica

100. Višestruki prelom karlice uz težu deformaciju ili denivelaciju sakroilijakalnih zglobova ili simfize 30%
101. Simfizeoliza sa dislokacijom horizontalnom i/ili vertikalnom:
- a) velične 1 cm 10%
 - b) veličine 2 cm 15%
 - c) veličine preko 2 cm 25%
102. Prelom jedne crijevne kosti saniran uz dislokaciju 10%
103. Prelom obe crijevne kosti saniran uz dislokaciju 15%
104. Prelom stidne ili sedne kosti saniran uz dislokaciju 10%
105. Prelom 2 kosti: stidne, sjedne, ili stidne i sjedne uz dislokaciju 15%
106. Prelom krstačne kosti, saniran uz dislokaciju 10%
107. Trtična kost:
- a) prelom trtične kosti saniran sa dislokacijom, ili operativno odstranjen odlomljeni fragment 5%
 - b) operativno odstranjena trtična kost 10%

Posebni uslovi:

1. Za prelom kostiju karlice koji su zarasli bez dislokacije i bez objektivnih funkcionalnih smetnji ne određuje se invaliditet.

XIV Ruke

108. Gubitak obje ruke ili šake 100%
109. Gubitak ruke u ramenu (eksartikulacija) 70%
110. Gubitak ruke u području nadlaktice 65%
111. Gubitak ruke ispod lakta sa očuvanom funkcijom lakta 60%
112. Gubitak šake 55%
113. Gubitak svih prstiju:
- a) na obje šake 90%
 - b) na jednoj šaci 45%
114. Gubitak palca 20%
115. Gubitak kažiprsta 12%
116. Gubitak srednjeg, domalog i malog prsta:
- a) srednjeg 9%
 - b) domalog ili malog, za svaki prst 6%
117. Gubitak metakarpalne kosti palca 6%
118. Gubitak metakarpalne kosti kažiprsta 4%
119. Gubitak metakarpalne kosti srednjeg, domalog i malog prsta, za svaku kost 3%

Posebni uslovi:

1. Za gubitak jednog članka palca određuje se polovina, a za gubitak jednog članka ostalih prstiju određuje se trećina invaliditeta određenog za dotični prst.
2. Djelimičan gubitak koštanog dijela članka, cijeni se kao potpuni gubitak članka.
3. Za gubitak jagodice prsta određuje se 1/2 invaliditeta određenog za gubitak članka.

XV Nadlaktica

120. Potpuna ukočenost ramenog zgloba u funkcionalno nepovoljnom položaju (abdukcija)	35%
121. Potpuna ukočenost ramenog zgloba u funkcionalno povoljnom položaju (abdukcija)	25%
122. Umanjena pokretljivost ruke u ramenom zglobu, u poređenju sa zdravom rukom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 10%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	25%
123. Posttraumatsko recidivirajuće iščašenje ramenog zgloba koje se verifikovano često javlja	10%
124. Labavost ramenog zgloba sa koštanim defektom zglobnih tijela	30%
125. Ključna kost:	
a) nepravilno zarastao prelom ključne kosti	5%
b) pseudoartroza ključne kosti	10%
126. Djelimično iščašenje (subluksacija) akromioklavikularnog ili sternoklavikularnog zgloba	5%
127. Potpuno iščašenje akromioklavikularnog ili sternoklavikularnog zgloba	10%
128. Endoproteza ramenog zgloba	30%
129. Pseudoartroza nadlaktične kosti	30%
130. Hronični osteomielitis kostiju gornjih ekstremiteta sa fistulom	10%
131. Paraliza živca accesoriusa	15%
132. Paraliza brahijalnog plexusa	60%
133. Djelimična paraliza brahijalnog plexusa (ERB -gornji dio ili KLUMPKE – donji dio)	35%
134. Paraliza aksilarnog živca	15%
135. Paraliza radijalnog živca	30%
136. Paraliza živca medianusa	35%
137. Paraliza živca ulnarisa	30%
138. Paraliza dva živca jedne ruke	50%
139. Paraliza tri živca jedne ruke	60%

Posebni uslovi:

1. Pareza živaca određuje se maksimalno do 2/3 invaliditeta određenog za paralizaciju dotičnog živca.
2. Za slučajeve koji spadaju pod tačke 131 do 139 određuje se invaliditet po završenom liječenju, ali ne prije dvije godine poslije povrede, uz obaveznu verifikaciju sa EMG ne starijim od 3 mjeseca.

XVI Podlaktica

140. Potpuna ukočenost zgloba lakta u funkcionalno povoljnom položaju od 100 do 140 stepeni	20%
141. Potpuna ukočenost zgloba lakta u funkcionalno nepovoljnom položaju	30%
142. Umanjena pokretljivost zgloba lakta, u poređenju sa zdravom rukom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 10%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	20%
143. Rasklimani zglob lakta - oscilacija pokreta u poprečnom smjeru:	
a) devijacija do 10 stepeni	do 10%
b) devijacija do 20 stepeni	15%
c) devijacija preko 20 stepeni	25%

144. Endoproteza lakta	25%
145. Pseudoartroza obje kosti podlaktice	30%
146. Pseudoartroza radiusa	15%
147. Pseudoartroza ulne	15%
148. Ankiroza podlaktice u supinaciji	25%
149. Ankiroza podlaktice u srednjem položaju	15%
150. Ankiroza podlaktice u pronaciji	20%
151. Umanjena rotacija podlaktice (pro-supinacija) u poređenju sa zdravom rukom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 5%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	10%
c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	15%
152. Ankiroza ručnog zgloba:	
a) u položaju ekstenzije	15%
b) u osovini podlaktice	20%
c) u položaju fleksije	30%
153. Umanjena pokretljivost ručnog zgloba u poređenju sa zdravom rukom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 10%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	20%
154. Endoproteza čunaste kosti i/ili os Junatum (mjesečaste kosti)	20%
155. Endoproteza ručnog zgloba	25%

Posebni uslovi:

1. Pseudoartroza čunaste i/ili polumjesečaste kosti se cijeni prema tački 153.

XVII Prsti

156. Potpuna ukočenost svih prstiju jedne ruke	40%
157. Potpuna ukočenost čitavog palca	15%
158. Potpuna ukočenost čitavog kažiprsta	9%
159. Potpuna ukočenost srednjeg, domalog i malog prsta;	
a) čitavog srednjeg prsta	6%
b) domalog i malog prsta, za svaki	4%

Posebni uslovi:

1. Za potpunu ukočenost jednog zgloba palca određuje se polovina, a za potpunu ukočenost jednog zgloba ostalih prstiju određuje se trećina invaliditeta određenog za gubitak tog prsta.
2. Zbir procenata za ukočenost pojedinih zglobova jednog prsta ne može biti veći od procenta određenog za potpunu ukočenost tog prsta.

160. Umanjena pokretljivost palca poslije uredno zaraslog preloma baze I metakarpalne kosti (Bennett)	5%
161. Nepravilno zarastao Bennett-ov prijelom palca	10%
162. Prelom metakarpalnih kostiju:	
a) nepravilno zarastao prelom I metakarpalne kosti	4%
b) za ostale metakarpalne kosti II, III, IV i V za svaku kost	3%
163. Umanjena pokretljivost distalnog ili bazalnog zgloba palca:	
a) u lakom stepenu	3%
b) u jakom stepenu	6%

164. Umanjena pokretljivost pojedinih zglobova kažiprsta:
- a) u lakom stepenu - za svaki zglob 2%
 - b) u jakom stepenu - za svaki zglob 3%
165. Umanjena pokretljivost pojedinih zglobova:
- A) Srednjeg prsta:
 - a) u lakom stepenu za svaki zglob 1,5%
 - b) u jakom stepenu za svaki zglob 2,5%
 - B) Domalog i malog prsta:
 - a) u lakom stepenu za svaki zglob 1%
 - b) u jakom stepenu za svaki zglob 2%
- Posebni uslovi:**
1. Ukupan invaliditet po tačkama 163, 164 i 165 ne može iznositi više od invaliditeta za potpunu ukočenost istog prsta.
 2. Pod lakim stepenom podrazumijeva se smanjena pokretljivost za polovinu normalne pokretljivosti, a pod jakim stepenom podrazumijeva se smanjena pokretljivost preko polovine normalne pokretljivosti.
- XVIII Noge**
166. Gubitak obije natkoljenice 100%
167. Eksartikulacija noge u kuku 70%
168. Gubitak natkoljenice u gornjoj trećini, patrljak nepogodan za protezu 60%
169. Gubitak nadkoljenice ispod gornje trećine 50%
170. Gubitak obije potkoljenice patrljci podesni za protezu 80%
171. Gubitak potkoljenice, patrljak ispod 6 cm 45%
172. Gubitak potkoljenice, patrljak preko 6 cm 40%
173. Gubitak oba stopala 80%
174. Gubitak jednog stopala 35%
175. Gubitak stopala u Choparl-ovoj liniji 35%
176. Gubitak stopala u Lisfranc-ovoj liniji 30%
177. Transmetatarzalna amputacija 25%
178. Gubitak prve ili pete metatarzalne kosti 5%
179. Gubitak druge, treće i četvrte metatarzalne kosti, za svaku 3%
180. Gubitak svih prstiju stopala na jednoj nozi 20%
181. Gubitak palca na stopalu:
 - a) gubitak krajnjeg članka palca 5%
 - b) gubitak cijelog palca 10%
182. Gubitak čitavog II-V prsta na nozi, za svaki prst 2,5%
183. Djelimični gubitak II-V prsta na nozi, za svaki prst 1%
184. Potpuna ukočenost kuka u funkcionalno povoljnom položaju 30%
185. Potpuna ukočenost kuka u funkcionalno nepovoljnom položaju 40%
186. Potpuna ukočenost oba kuka 70%
187. Nereponirano zastarjelo traumatsko iščašenje kuka 40%
188. Pseudoartroza vrata butne kosti sa skraćanjem 45%
189. Deformirajuća posttraumatska artroza kuka poslije preloma uz smanjenu pokretljivost kuka sa RTG verifikacijom - u poređenju sa zdravim kukom:
 - a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do 15%
 - b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu 25%
 - c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu 35%
190. Endoproteza kuka 30%
191. Umanjena pokretljivost kuka u poređenju sa zdravim kukom:
 - a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do 10%
 - b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu 15%
 - c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu 25%
192. Pseudoartroza butne kosti 40%
193. Nepravilno zarastao prelom butne kosti uz angulaciju za:
 - a) 10 do 20 stepeni do 10%
 - b) preko 20 stepeni 15%
194. Hronični osteomielitis kostiju donjih udova sa fistulom 10%
195. Veliki i duboki ožiljci u mišićima natkoljenice ili potkoljenice, kao i traumatske hernije natkoljenice i potkoljenice, bez poremećaja funkcije zgloba do 10%
196. Cirkulatorne promjene nakon oštećenja velikih krvnih sudova donjih ekstremiteta:
 - a) potkoljenice do 10%
 - b) natkoljenice do 20%
197. Skraćenje noge usljed prijeloma:
 - a) 2-4 cm do 10%
 - b) 4,1-6 cm 15%
 - c) preko 6 cm 20%
198. Ukočenost koljena:
 - a) u funkcionalno povoljnom položaju (do 10 stepeni fleksije) 25%
 - b) u funkcionalno nepovoljnom položaju 35%
199. Deformirajuća artroza koljena poslije povrede zglobnih tijela uz umanjenu pokretljivost, sa rentgenološkom verifikacijom, u poređenju sa zdravim koljenom:
 - a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do 15%
 - b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu 20%
 - c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu 30%
200. Umanjena pokretljivost zgloba koljena, u poređenju sa zdravim koljenom:
 - a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do 10%
 - b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu 15%
 - c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu 20%
201. Umanjena fleksija koljena za manje od 15 stepeni 5%
202. Rasklimanost koljena poslije povrede kapsule i ligamentarnog aparata, u poređenju sa zdravim koljenom:
 - a) labavost u jednom smjeru do 10%
 - b) labavost u dva smjera 15%
 - c) stalno nošenje ortopedskog aparata 30%
203. Endoproteza koljena 30%
204. Oštećenje meniskusa sa recidivirajućim smetnjama ili stanje poslije operativnog odstranjenja meniskusa 5%
205. Slobodno zglobno tuhelo usljed povrede 5%
206. Funkcionalne smjetnje poslije odstranjenja patele:
 - a) parcijalno odstranjena patela 5%
 - b) totalno odstranjena patela 15%
207. Pseudoartroza patele 10%
208. Recidivirajući traumatski sinovitis koljena i/ili traumatska chondromalacija patele 10%

209. Pseudoartritoza tibije:
- a) bez koštanog defekta 20%
 - b) sa koštanim defektom 30%
210. Nepravilno zarastao prelom potkoljenice sa valgus ili recurvatus deformacijom u poređenju sa zdravom potkoljenicom
- a) od 5-15 stepeni do 10%
 - b) preko 15 stepeni 15%
211. Ankiлоza skočnog zgloba u funkcionalno povoljnom položaju (5-10 stepeni plantarne fleksije) 20%
212. Ankiлоza skočnog zgloba u funkcionalno nepovoljnom položaju 25%
213. Umanjena pokretljivost skočnog zgloba u poređenju sa zdravim skočnim zglobom:
- a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do 10%
 - b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu 15%
 - c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu 20%
214. Smanjena pokretljivost skočnog zgloba u jednom smjeru za manje od 10 stepeni, ili smanjena pokretljivost subtalarnog zgloba u poređenju sa zdravom stranom 5%
215. Endoproteza skočnog zgloba 25%
216. Traumatsko proširenje meleolarne viljuške stopala u poređenju sa zdravim stopalom do 15%
217. Deformacija stopala: pes eskavatus, pes planovalgus, pes varus, pes ekvinus:
- a) u lakom stepenu do 10%
 - b) u jakom stepenu 20%
218. Deformacija calcaneusa poslije kompresivnog preloma do 20%
219. Deformacija talusa poslije preloma uz deformirajuću artrozu do 20%
220. Izolirani prelomi kostiju tartusa bez veće deformacije 5%
221. Deformacija jedne metatarzalne kosti nakon preloma za svaku, ali ukupno ne više od 10% 3%
222. Veća deformacija metatarzusa nakon preloma metatarzalnih kostiju do 10%
223. Potpuna ukočenost krajnjeg zgloba palca na nozi 2,5%
224. Potpuna ukočenost osnovnog zgloba palca na nozi ili oba zgloba 5%
225. Ukočenost osnovnog zgloba II-V prsta, za svaki prst 1 %
226. Deformacija ili ankiлоza II-V prsta na nozi u savijenom položaju (digitus flexus), za svaki prst 1,5%
227. Veliki ožiljci na peti ili tabanu poslije defekta mekih dijelova:
- a) površina do 1/2 tabana do 10%
 - b) površina preko 1/2 tabana do 20%
228. Paraliza ishijadičnog živca 40%
229. Paraliza femoralnog živca 30%
230. Paraliza tibijalnog živca 25%
231. Paraliza peronealnog živca 25%
232. Paraliza glutealnog živca 10%

Posebni uslovi:

1. Za pareze živaca na nozi određuje se maksimalno do 2/3 procenta određenog za paralizu dotičnog živca.
2. Za slučajeve koji spadaju pod tačke 228-232 određuje se invaliditet po završenom liječenju, ali ne ranije od 2 godine poslije povrede, sa verifikacijom EMG-A ne starijim od 3 mjeseca.

POSEBNA TABELA ZA ODREĐIVANJE PROCENTA TRAJNOG GUBITKA OPŠTE RADNE SPOSOBNOSTI (INVALIDITETA) OSIGURANIKA KAO POSLJEDICE NESREČNOG SLUČAJA (NEZGODE)

1. POTPUNI TRAJNI GUBITAK OPŠTE RADNE SPOSOBNOSTI (INVALIDITETA)		
1.1.	Traumatsko ili post-traumatsko oštećenje mozga koje dovodi do potpunog trajnog gubitka radne sposobnosti osiguranika za obavljanje bilo koje profesije (isključujući epilepsiju)	100%
1.2.	Povreda kičmenog stuba sa trajnim oštećenjem kičmene moždine	100%
1.3.	Potpuni trajni gubitak vida oba oka	100%
1.4.	Potpuni gubitak obje ruke ili obje šake	100%
1.5.	Potpuni gubitak obje noge ili oba stopala	100%
1.6.	Potpuni gubitak jedne ruke i jedne noge	100%
1.7.	Potpuni gubitak jedne ruke i jednog stopala	100%
1.8.	Potpuni gubitak jedne šake i jedne noge	100%
1.9.	Potpuni gubitak jedne šake i jednog stopala	100%
1.10.	Potpuni gubitak donje vilice	100%
2. DJELIMIČNI TRAJNI GUBITAK OPŠTE RADNE SPOSOBNOSTI (INVALIDITETA)		
2.1.	Potpuni gubitak jedne ruke u ramenom zglobu	80%
2.2.	Potpuni gubitak jedne nadlaktice	75%
2.3.	Potpuni gubitak jedne ruke u lakatnom zglobu	70%
2.4.	Potpuni gubitak jedne podlaktice ili šake	60%
2.5.	Potpuni gubitak funkcije ramena	25%
2.6.	Potpuni gubitak funkcije lakta	20%
2.7.	Značajan gubitak koštane supstance ruke (konačno i neizlječivo oštećenje)	50%
2.8.	Potpuni gubitak funkcije palca i kažiprsta ruke	35%
2.9.	Potpuni gubitak funkcije palca ruke	20%
2.10.	Potpuni gubitak kažiprsta	15%
2.11.	Potpuni gubitak srednjeg prsta ili domalog prsta ruke	8%
2.12.	Potpuni gubitak malog prsta ruke	7%
2.13.	Potpuni gubitak dva od posljednja tri prsta ruke (srednji, domali, mali)	15%
2.14.	Potpuni gubitak svih prstiju jedne ruke	50%
2.15.	Potpuni gubitak jedne noge u zglobu kuka	70%
2.16.	Potpuni gubitak jedne noge iznad koljena	60%
2.17.	Potpuni gubitak jedne potkoljenice ili jednog stopala	50%
2.18.	Potpuni gubitak funkcije kuka	30%
2.19.	Potpuni gubitak funkcije koljena	20%
2.20.	Skraćenje noge za najmanje 5 cm	15%
2.21.	Potpuni gubitak palca noge	10%
2.22.	Potpuni gubitak jednog od prstiju noge osim palca	3%
2.23.	Potpuni gubitak svih prstiju noge	20%

2.24.	Djelimični gubitak stopala sa svim prstima	30%
2.25.	Gubitak koštane supstance lobanje cijelom debljinom zida	30%
2.26.	Potpuni gubitak vida jednog oka	35%
2.27.	Potpuni gubitak sluha oba uha	50%
2.28.	Potpuni gubitak sluha jednog uha	10%
2.29.	Djelimični defekt donje vilice sa funkcionalnim smetnjama	40%
2.30.	Ukočenost dijela kičmenog stuba sa deformitetom	30%
2.31.	Fraktura rebara sa deformitetom grudnog koša i oštećenjem organa	15%

POSEBNE ODREDBE

- (1) U smislu člana 20 Opštih uslova za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode), ova Posebna Tabela se primjenjuje za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (u daljem tekstu: Tabela invaliditeta), i sastavni je dio Opštih uslova i svakog pojedinog ugovora o osiguranju lica od posljedica nesrećnog slučaja koji ugovarač osiguranja zaključi sa Akcionarskim društvom za osiguranje i reosiguranje gdje je ovakvo pokriće ugovoreno.
- (2) Konačna procjena trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) osiguranika kao posljedice nesrećnog slučaja (nezgode) obavlja se po završenom liječenju, osim u sljedećim slučajevima:
 - 1) U slučaju traumatskog ili post-traumatskog oštećenja mozga koje dovodi do potpunog trajnog gubitka opšte radne sposobnosti osiguranika za obavljanje bilo koje profesije (uključujući: hemiplegiju, paraplegiju, triplegiju, tetraplegiju, demenciju u sklopu Korsakovljevog sindroma, Parkinsonovu bolest sa izraženim rigorom i psihozu), procjena invaliditeta se određuje najranije godinu dana poslije povrede.
 - 2) U slučaju gubitka koštane supstance lobanje cijelom debljinom zida, procjena invaliditeta se određuje najranije deset mjeseci poslije povrede.
 - 3) U slučaju potpunog gubitka sluha na jednom ili oba uha, procjena invaliditeta se određuje po završenom liječenju, najranije po isteku šest mjeseci od nastanka nesrećnog slučaja.
 - 4) U slučaju djelimičnog defekta donje vilice sa funkcionalnim smetnjama, procjena invaliditeta se određuje po završenom liječenju, najranije po isteku šest mjeseci od nastanka nesrećnog slučaja.
 - 5) U slučaju frakture rebara sa deformitetom grudnog koša i oštećenjem organa, procjena invaliditeta se određuje po završenom liječenju, najranije po isteku jedne godine od nastanka nesrećnog slučaja.
 - 6) U slučaju povrede kičmenog stuba sa trajnim oštećenjem kičmene moždine (uključujući: paraplegiju, triplegiju ili tetraplegiju), procjena invaliditeta se određuje po završenom liječenju, najranije po isteku dvije godine od nastanka nesrećnog slučaja.
- (3) U slučaju kada usljed jednog nesrećnog slučaja nastane više različitih povreda glave, ekstremiteta, kičmenog stuba ili organa, konačni procenat invaliditeta utvrđuje se sabiranjem pojedinačnih procenata invaliditeta za posljedicu svake povrede u skladu sa Tabelom invaliditeta, i ne može iznositi više od 100%.